

DOHODKI IZ DELOVNEGA RAZMERJA – SPLOŠNO POJASNILO (VELJA OD 1. 1. 2013)

1. OPREDELITEV DOHODKOV IZ DELOVNEGA RAZMERJA

1.1 DOHODKI IZ DELOVNEGA RAZMERJA PO DELOVNOPRAVNI UREDITVI

Pri obravnavi dohodkov iz delovnega razmerja je treba ločiti delovnopravni in davčni vidik.

Zakon o dohodnini – ZDoh-2 (Uradni list RS, št. 13/11 – UPB7, 24/12, 30/12, 40/12-ZUJF, 75/12, 94/12) v prvem odstavku 37. člena določa, da dohodek iz delovnega razmerja vključuje zlasti:

1. plačo, nadomestilo plače in vsako drugo plačilo za opravljeno delo, ki vključuje tudi provizije,
2. regres za letni dopust, jubilejno nagrado, odpravnino, solidarnostno pomoč,
3. povračilo stroškov v zvezi z delom,
4. boniteto, ki jo delodajalec zagotovi v korist delojemalca ali njegovega družinskega člana,
5. nadomestilo, ki ga zagotovi delodajalec na podlagi dogovora z delojemalcem zaradi kateregakoli pogoja v zvezi z zaposlitvijo ali zaradi spremembe v pogojih v zvezi z zaposlitvijo, vsako izplačilo delodajalca v zvezi s prenehanjem veljavnosti pogodbe o zaposlitvi, vsako izplačilo zaradi prenehanja zaposlitve in podobni prejemki,
6. prejemke, prejete zaradi začasnega neizplačila dohodka iz zaposlitve,
7. nadomestila in druge prejemke, ki so prejeti od delodajalca ali druge osebe, skladno z drugimi predpisi, kot posledica zaposlitve oziroma obveznega zavarovanja za socialno varnost,
8. dohodek na podlagi udeležbe v dobičku, prejet iz delovnega razmerja.

Navedeni dohodki iz delovnega razmerja so kot dohodki iz delovnega razmerja določeni z delovnopravno zakonodajo. Delovno razmerje je v Zakonu o delovnih razmerjih – ZDR (Uradni list RS, št. 42/02 s spremembami) opredeljeno kot razmerje med delavcem in delodajalcem, v katerem se delavec prostovoljno vključi v organiziran delovni proces delodajalca in v njem za plačilo, osebno in nepretrgano opravlja delo po navodilih in pod nadzorom delodajalca.

ZDR v 126. členu določa, da je plačilo za delo po pogodbi o zaposlitvi sestavljeno iz plače in morebitnih drugih vrst plačil. Pri plači mora delodajalec upoštevati minimum, določen z zakonom oziroma kolektivno pogodbo, ki neposredno zavezuje delodajalca. Plača je sestavljena iz osnovne plače, dela plače za delovno uspešnost in dodatkov, ter tudi plačila za poslovno uspešnost, če je le-to dogovorjeno s kolektivno pogodbo ali pogodbo o zaposlitvi.

1.2 DRUGI DOHODKI IZ DELOVNEGA RAZMERJA

Z namenom enake davčne obravnave dohodkov, ki so si po vsebini podobni, vendar po veljavni delovnopravni zakonodaji ne sodijo med dohodke iz delovnega razmerja, ZDoh-2 v drugem odstavku 37. člena, kot dohodke iz delovnega razmerja določa tudi naslednje dohodke:

1. dohodki, prejeti za vodenje ali vodenje in nadzor poslovnega subjekta, ki je pravna oseba, na podlagi poslovnega razmerja,
2. dohodki izvoljenih ali imenovanih nosilcev funkcij v organih zakonodajne, izvršilne ali sodne oblasti v Sloveniji ali v organih lokalne samouprave, če za to funkcijo prejemajo plačo,
3. dohodki, prejeti v zvezi z opravljanjem funkcije poslanca Evropskega parlamenta,
4. dohodki, ki izhajajo iz avtorskega dela, ustvarjenega iz delovnega razmerja, iz izvedb avtorskih in folklornih del iz delovnega razmerja in dohodki, ki izhajajo iz inovacij, ustvarjenih v delovnem razmerju, ne glede na obliko pogodbe, ki je podlaga za izplačilo navedenih dohodkov,
5. dohodek, prejet za opravljanje malega dela po predpisih, ki urejajo preprečevanje dela in zaposlovanja na črno,
6. nadomestila in drugi dohodki iz naslova obveznega zdravstvenega zavarovanja in obveznega zavarovanja za primer brezposelnosti in za starševsko varstvo, ki jih prejmejo fizične osebe, ki opravljajo dejavnost, kmetije, družbeniki družb in druge osebe, ki niso v delovnem razmerju,
7. plačilo, ki se izplača fizični osebi, ki opravlja dejavnost, kmetu, družbeniku in drugi osebi, ki ni v delovnem razmerju, kot nadomestilo za izgubljeni zaslužek po posebnih predpisih, ki določajo sodelovanje določenih fizičnih oseb pri izvajanju dejavnosti državnega organa ali organa samouprave lokalne skupnosti, kot je primeroma sodelovanje pri odpravljanju posledic naravnih in drugih nesreč,
8. pokojnine, nadomestila in drugi dohodki iz naslova (obveznega, obveznega dodatnega in prostovoljnega dodatnega) pokojninskega in invalidskega zavarovanja, razen izplačila odkupne vrednosti skladno z Zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in Zakonom o prvem pokojninskem skladu Republike Slovenije in preoblikovanju pooblaščenih investicijskih družb.

Glede davčne obravnave navedenih dohodkov se smiselno enako, kot za dohodke iz delovnega razmerja po delovnopravni zakonodaji, upoštevajo določbe ZDoh-2 glede priznavanja stroškov, nevštevanja določenih prejemkov iz delovnega razmerja v davčno osnovo ter določitve davčne osnove in stopnje dohodnine.

2. DAVČNA OSNOVA DOHODKOV IZ DELOVNEGA RAZMERJA

Davčna osnova od dohodka iz delovnega razmerja je bruto dohodek zmanjšan za obvezne prispevke za socialno varnost delojemalca. V davčno osnovo se ne vštevajo dohodki iz delovnega razmerja, določeni v 44. členu ZDoh-2.

2.1 DOHODKI IZ DELOVNEGA RAZMERJA, KI SE NE VŠTEVAJO V DAVČNO OSNOVO

V davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja se ne všttevajo:

1. obvezni prispevki za socialno varnost, ki jih je na podlagi posebnih predpisov dolžan plačevati delodajalec;
2. premije prostovoljnega dodatnega pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki jih za račun delojemalca zavarovanca plačuje delodajalec izvajalcu pokojninskega načrta s sedežem v Sloveniji ali v drugi državi članici EU, po pokojninskem načrtu, ki je odobren in vpisan v poseben register skladno s predpisi, ki urejajo prostovoljno dodatno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, vendar največ do zneska, ki je enak 24 % obveznih prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za delojemalca – zavarovanca in ne več kot 2.683,26 eurov letno. Znesek premije, ki se ne všteta v davčno osnovo se uskladi enkrat letno skladno s 118. členom tega zakona;
3. povračila stroškov v zvezi z delom, kot so prehrana med delom, stroški prevoza na delo in z dela in terenski dodatek, pod pogoji in do višin, ki jih določi vlada, ter nadomestilo za ločeno življenje do višine, ki jo določi vlada;
4. povračila stroškov v zvezi s službenim potovanjem, kot so:
 - a) dnevnic,
 - b) povračilo stroškov prevoza vključno s povračilom stroškov za uporabo delojemalčevega osebnega vozila za službene namene (kilometrini),
 - c) povračilo stroškov za prenočišče, pod pogoji in do višin, ki jih določi vlada;
5. vrednost uniform in osebnih zaščitnih delovnih sredstev, vključno s stroški za njihovo vzdrževanje, pod pogojem, da so določene s posebnimi predpisi;
6. nadomestilo za uporabo lastnega orodja, naprav in predmetov (razen osebnih vozil), potrebnih za opravljanje dela na delovnem mestu, pod pogojem, da so določena s posebnimi predpisi ali na podlagi kolektivne pogodbe oziroma notranjega akta delodajalca, da gre za sredstva, ki so značilna, nujna in običajna za opravljanje določenega dela, in pod pogojem, da je delodajalec določil navedeno nadomestilo na podlagi izračuna realnih stroškov in zato le-ta predstavlja utemeljen in razumen znesek – do višine 2 % mesečne plače delojemalca, vendar ne več kot do višine 2 % povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji;
7. jubilejna nagrada za skupno delovno dobo ali za skupno delovno dobo pri zadnjem delodajalcu, odpravnina ob upokojitvi in enkratna solidarnostna pomoč do višine, ki jo določi vlada;
8. plačila vajencem, dijakom in študentom za obvezno praktično delo, do višine, ki jo določi vlada;
9. odpravnina zaradi odpovedi pogodbe o zaposlitvi, ki je določena kot pravica iz delovnega razmerja in izplačana pod pogoji, ki jih določa ZDR, v višini odpravnine, ki jo je delodajalec dolžan izplačati na podlagi 109. člena ZDR, vendar največ do višine desetih povprečnih mesečnih plač zaposlenih v Sloveniji. Za odpravnino iz prejšnjega stavka se ne šteje odpravnina, izplačana delojemalcu, ki sklene novo pogodbo o zaposlitvi pri istem delodajalcu ali pri osebi, ki je z delodajalcem povezana oseba in odpravnina, izplačana delojemalcu, ki je z delodajalcem povezana oseba;
10. nadomestilo za uporabo lastnih sredstev pri delu na domu skladno s predpisi, ki urejajo delovna razmerja, pod pogojem, da je določeno s posebnimi predpisi ali na

podlagi kolektivne pogodbe oziroma notranjega akta delodajalca, da gre za sredstva, ki so značilna, nujna in običajna za opravljanje določenega dela, in pod pogojem, da je delodajalec določil navedeno nadomestilo na podlagi izračuna realnih stroškov in zato leta predstavlja utemeljen in razumen znesek – do višine 5 % mesečne plače delojemalca, vendar ne več kot do višine 5 % povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji.

Če delodajalec izplačuje povračila stroškov v zvezi z delom, povračila stroškov v zvezi s službenim potovanjem, jubilejne nagrade in enkratne solidarnostne pomoči v znesku, ki presega znesek, ki ga za navedena povračila in dohodke določa Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja (Uradni list RS, št. 140/06 s spremembami), se znesek posameznega povračila oziroma dohodka v delu, ki presega znesek, določen v Uredbi, všteva v davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja.

2.2 POSEBNA DAVČNA OSNOVA

Skladno s prvim odstavkom 42. člena ZDoh-2 se v davčno osnovo od dohodka iz delovnega razmerja javnemu uslužbencu in funkcionarju po zakonu, ki ureja razmerja plač v javnem sektorju, napotenemu na delo v tujino, vštevajo samo tisti dohodki oziroma deli dohodka iz delovnega razmerja, po vsebini in obsegu ustrezajoči dohodkom iz delovnega razmerja, ki bi jih prejemal za enaka dela v Sloveniji.

Skladno z drugim odstavkom 42. člena ZDoh-2 se v davčno osnovo od dohodka, ki ga zavezanec doseže v zvezi z opravljanjem dela na trgovski ladji dolge plovbe, ki pluje po odprtem morju, če je po pogodbi o zaposlitvi določeno, da je na ladjo vkrcan najmanj za dobo šest mesecev ali je zaradi take zaposlitve odsoten iz Slovenije vsaj šest mesecev v davčnem letu, všteva 50 % dohodka.

3. AKONTACIJA DOHODNINE

3.1 IZRAČUN AKONTACIJE DOHODNINE – GLAVNI DELODAJALEC

Izračun akontacije dohodnine od dohodkov iz delovnega razmerja določa drugi odstavek 127. člena ZDoh-2. Glavni delodajalec (zavezanec pri njem dosega pretežni del dohodka) akontacijo dohodnine izračuna tako, da za posamezni dohodek uporabi stopnje dohodnine in lestvico iz 122. člena ZDoh-2, preračunano na 1/12 leta. Pri izračunu akontacije dohodnine od dohodkov iz delovnega razmerja, ki jih prejme rezident, se upošteva tudi 1/12 zneska olajšav, določenih v ZDoh-2. Splošna olajšava se prizna vsakemu rezidentu. Poleg splošne olajšave se lahko rezidentu prizna posebna olajšava za vzdrževane družinske člane.

Zneski olajšav, stopnje dohodnine in lestvica davčnih osnov se enkrat letno uskladijo s koeficientom rasti cen življenjskih potrebščin v Sloveniji in so objavljeni v Pravilniku o določitvi olajšav in lestvice za odmero dohodnine za posamezno leto. Zneski so objavljeni tudi [na spletnih straneh DURS](#).

Če se dohodek iz delovnega razmerja, ki se nanaša na mesečno obdobje, izplača v več delih, se ob izplačilu zadnjega dela dohodka iz delovnega razmerja ugotovi višina mesečnega dohodka iz delovnega razmerja in izvrši izračun akontacije dohodnine ter poračun že plačane akontacije dohodnine od posameznih delov dohodka.

Če se dohodek iz zaposlitve, ki se všteva v davčno osnovo, izplača za več mesecev skupaj (kot je primeroma regres), se akontacija dohodnine izračuna od celotnega izplačila navedenega dohodka, po povprečni stopnji dohodnine od enomesečnega dohodka. Za ugotovitev povprečne stopnje dohodnine od enomesečnega dohodka, se

prejeti dohodek, ki se nanaša na več mesecev, razdeli na toliko enakih delov, na kolikor mesecev se nanaša, vendar ne več kot na 12 mesecev.

3.2. IZRAČUN AKONTACIJE DOHODNINE – DRUGI DELODAJALEC

Če delodajalec ni glavni delodajalec zaposlenega, se akontacija dohodnine od dohodka iz delovnega razmerja izračuna po stopnji 25 %, brez upoštevanja olajšav. Skladno z 282. členom Zakona o davčnem postopku - ZDavP-2 (Uradni list RS, št. 13/11 - UPB4 s spremembami) drugi delodajalec od dohodkov rezidenta, od katerih se akontacija dohodnine plačuje z davčnim odtegljajem, le-tega ne odtegne in ne plača, če izračunan znesek akontacije dohodnine ne presega 20 eurov – razen če tega zaposleni ne želi. Skladno z drugim odstavkom 282. člena ZDavP-2 davčni zavezanec (prejemnik dohodka), ki ne želi, da se mu pri izračunu akontacije dohodnine od dohodka iz delovnega razmerja, doseženega pri drugem delodajalcu, upošteva oprostitev plačila davčnega odtegljaja, o tem obvesti tega delodajalca.

4. PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST

Obračunavanje in plačevanje ter stopnje prispevkov za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, za obvezno zdravstveno zavarovanje, za starševsko varstvo in za zaposlovanje, določajo naslednji zakoni:

- Zakon o prispevkih za socialno varnost – ZPSV (Uradni list RS, št. 5/96 s spremembami),
- Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju – ZPIZ-2 (Uradni list RS, št. 96/12),
- Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju – ZZZZZ (Uradni list RS, št. 72/06 – UPB3, 114/06-ZUTPG, 91/07, 71/08, 76/08, 118/08, 47/10, 62/10-ZUPJS, 87/11, 40/12-ZUJF),
- Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih – ZSDP (Uradni list RS, št. 110/06 – UPB2, 114/- ZUTPG, 122/7, 10/2008, 62/2010-ZUPJS, 40/2012-ZUJF),
- Zakon o urejanju trga dela – ZUTD (Uradni list RS, št. 80/10, 40/12-ZUJF).

Obveznost prijave delavca v obvezno pokojninsko, invalidsko, zdravstveno in zavarovanje za brezposelnost slovenskemu delodajalcu nalaga 9. člen ZDR.

4.1 OSNOVA IN ZAVEZANCI ZA PLAČILO PRISPEVKOV

Osnova za plačilo prispevkov za zavarovance - delavce v delovnem razmerju je skladno s prvim odstavkom 144. člena ZPIZ-2 plača oziroma nadomestilo plače ter vsi drugi prejemki na podlagi delovnega razmerja, vključno z bonitetami ter povračili stroškov v zvezi z delom, izplačanimi v denarju, bonih ali v naravi.

V tretjem odstavku 144. člena ZPIZ-2 so za posamezne dohodke iz delovnega razmerja določene posamezne osnove od dohodkov iz delovnega razmerja, od katerih se plačujejo prispevki za socialno varnost, in sicer:

- Pri jubilejnih nagradah, odpravninah ob upokojitvi, solidarnostnih pomočeh, povračilih stroškov, zneskih bonitet in zneskih odpravnin zaradi odpovedi pogodbe o zaposlitvi, se prispevki za socialno varnost plačujejo od dohodka, od katerega se v skladu z zakonom, ki ureja dohodnino, plačuje dohodnina.
- Pri zneskih premije dodatnega zavarovanja, ki ga plačuje delodajalec v korist delavca, v skladu s 241. členom ZPIZ-2, se prispevki za socialno varnost plačujejo od dohodka, od katerega se v skladu z zakonom, ki ureja dohodnino, plačuje dohodnina.
- Od regresa se prispevki za socialno varnost plačujejo od dohodka v delu, ki presega znesek 70 % povprečne plače predpreteklega meseca zaposlenih v RS. Če se regres izplača v dveh ali več delih, se ob izplačilu naslednjega oziroma zadnjega dela regresa

ugotovi celotna višina regresa in izvrši obračun prispevkov od posameznih delov regresa za letni dopust.

Osnove za plačilo prispevkov, ki so določene v 144. členu ZPIZ-2, se upoštevajo tudi kot osnove za plačilo prispevkov za zdravstveno zavarovanje (skladno s šestim odstavkom 429. člena ZPIZ-2), osnove za plačilo prispevkov za starševsko varstvo (skladno z 9. členom Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih, Uradni list RS, št. 110/06-UPB2, 114/06-ZUTPG, 10/08, 62/2010-ZUPJS, 40/12-ZUJF) ter kot osnove za plačilo prispevkov za zaposlovanje (skladno s 135. členom Zakona o urejanju trga dela – ZUTD, Uradni list RS, št. 80/10, 40/12-ZUJF).

Zavezanci za plačilo prispevkov zavarovanca so, skladno s prvo alinejo prvega odstavka 153. člena ZPIZ-2, zavarovanci, zavezanci za plačilo prispevkov delodajalca pa so, skladno s prvo alinejo 153. člena ZPIZ-2, delodajalci.

4.2. STOPNJE PRISPEVKOV ZA SOCIALNO VARNOST

Stopnje prispevkov za socialno varnost, ki se obračunavajo in plačujejo od prejemkov iz delovnega razmerja, so določene v členih od 8. do 14. ZPSV.

a) Prispevki delojemalcev (zavarovancev)

Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	15,50 %
Prispevek za obvezno zdravstveno zavarovanje	6,36 %
Prispevek za starševsko varstvo	0,10 %
Prispevek za zaposlovanje	0,14 %
Skupaj	22,10 %

b) Prispevki delodajalcev

Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	8,85 %
Prispevek za obvezno zdravstveno zavarovanje	6,56 %
Prispevek za zavarovanje za primer poškodbe pri delu in poklicne bolezni	0,53 %
Prispevek za starševsko varstvo	0,10 %
Prispevek za zaposlovanje	0,06 %
Skupaj	16,10 %

4.3. RAZLIKA DO MINIMALNE OSNOVE ZA PRISPEVKE

Najnižja osnova za obračun prispevkov delojemalcev je, skladno s četrtem odstavkom 144. člena ZPIZ-2, znesek 60 % zadnje znane povprečne letne plače zaposlenih v Republiki Sloveniji, preračunane na mesec (v nadaljevanju: povprečna plača). Če je izplačana plača oziroma nadomestilo plače nižje od minimalne osnove, se od razlike do minimalne osnove obračunajo in plačajo prispevki, in sicer prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, prispevek za starševsko varstvo in prispevek za zaposlovanje (skladno s šestim odstavkom 429. člena ZPIZ-2 se določba četrtega odstavka 144. člena ZPIZ-2 ne uporablja kot osnova za prispevke za zdravstveno zavarovanje).

Zavezanci za plačilo navedenih prispevkov so delojemalci in delodajalci, razen za prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, kjer je skladno z drugim odstavkom

152. člena ZPIZ-2 zavezanec za plačilo prispevkov od razlike med zneskom 60 % povprečne plače in plače ali nadomestila plače delodajalec, tudi za prispevek delojemalca.

Minimalna osnova za prispevke iz četrtega odstavka 144. člena ZPIZ-2 se skladno z določbami prvega in enajstega odstavka 410. člena ZPIZ-2 uvaja postopoma in v prehodnem obdobju znaša:

- v letu 2013 in 2014: minimalna plača,
- od 2015 do vključno 2017: 52 % povprečne plače,
- v 2018: 54 % povprečne plače,
- v 2019: 56 % povprečne plače,
- v 2020: 58 % povprečne plače,
- od 2021 dalje: 60 % povprečne plače.

4.4. NEPLAČANA ODSOTNOST

Neplačana odsotnost je opredeljena v 132. členu ZPIZ-2 (podaljšano zavarovanje). Skladno s tem členom se v zavarovalno dobo ob pogoju, da je plačan prispevek za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, šteje tudi čas, ko je zavarovanec med trajanjem delovnega razmerja brez pravice do nadomestila plače odsoten z dela ali udeležen v stavki v skladu s predpisi, ki urejajo stavko.

V primeru neplačane odsotnosti z dela se od osnove, določene v 150. členu ZPIZ-2, obračunajo in plačajo vsi prispevki za socialno varnost delojemalca in delodajalca, razen prispevka za zdravstveno zavarovanje za primer poškodbe pri delu in poklicne bolezni. Zavezanci za plačilo navedenih prispevkov so delojemalci in delodajalci, razen za prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, kjer je skladno s prvim odstavkom 152. člena delodajalec zavezanec za plačilo prispevka delojemalca in delodajalca.

4.5. INVALIDSKA PODJETJA

Skladno s prvim odstavkom 74. člena Zakona o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov – ZZRZI (Uradni list RS, št. 16/07 – UPB2, 14/09, 84/11, 87/11) so invalidska podjetja in zaposlitveni centri oproščeni plačila prispevkov (razen prispevka za zaposlovanje), in sicer:

- A. zaposlitveni centri so oproščeni plačila prispevkov za vse zaposlene delavce,
- B. invalidska podjetja so oproščena plačila prispevkov za zaposlene invalide,
- C. invalidska podjetja, ki imajo zaposlenih več kakor tretjino invalidov, ki niso delovni invalidi II. ali III. kategorije oziroma imajo zaposlenih več kakor tretjino delovnih invalidov s prišteto dobo za pridobitev in odmero pravic na podlagi osebnih okoliščin, so oproščena plačila prispevkov za vse zaposlene delavce in
- D. invalidska podjetja, ki imajo zaposlenih vsaj 50 % invalidov, so oproščena plačila prispevkov za vse zaposlene delavce.

Invalidska podjetja, ki so oproščena plačila prispevkov za vse zaposlene (točka C in D), morajo izpolnjevati zgoraj navedene pogoje v obdobju celega meseca, na katerega se nanaša izplačilo dohodka iz delovnega razmerja in vsaj do dne, ko izplačajo dohodek iz delovnega razmerja. Če v posameznem mesecu delež zaposlenih invalidov pade pod 50 %, oziroma delež invalidov, ki niso delovni invalidi II. ali III. kategorije ali delež delovnih invalidov s prišteto dobo za pridobitev in odmero pravic na podlagi osebnih okoliščin pade pod eno tretjino, mora invalidsko podjetje za tisti mesec plačati prispevke za »neinvalide«.

Skladno s prvim odstavkom 61. člena ZZRZI morajo delodajalci sredstva iz naslova oprostitev in ugodnosti pri plačevanju prispevkov, ki jih pridobijo zaradi zaposlovanja invalidov, prikazovati na posebnem kontu in jih lahko kot odstopljena sredstva uporabijo za namene, določene v 41. in 42. členu Uredbe o splošnih skupinskih izjemah.

4.6. DELAVCI NAPOTENI NA DELO V TUJINO

Napoteni delavci so delavci, ki jih slovenski delodajalec začasno napoti na opravljanje dela v drugo državo, ki ni država, v kateri običajno bivajo. V času napotitve na delo v drugo državo ostajajo ti delavci vključeni v obvezno socialno zavarovanje v Sloveniji. Za napotene delavce je skladno z drugim odstavkom 144. člena ZPIZ-2 določeno, da se prispevki za socialno varnost plačujejo od plače, ki bi bila prejeta za enaka dela v Republiki Sloveniji.

4.7. INVALIDI NAD PREDPISANO KVOTO

Skladno s 74. členom ZZRZI je delodajalec, na podlagi odločbe Sklada RS za vzpodbujanje zaposlovanja invalidov, oproščen plačila prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje delojemalca in delodajalca, od osnov za obračun prispevkov za invalide, zaposlene nad predpisano kvoto. Navedeno velja za vse osnove, od katerih se plačujejo prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (plača, nadomestilo plače, razlika do minimalne osnove, neplačana odsotnost, bonitete, povračila stroškov in premije za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje nad neobdavčenim zneskom), razen za nadomestila, ki jih delodajalec izplačuje po predpisih pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Prispevke za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, za katere velja oprostitev plačila, delodajalec prikazuje na posebnem kontu in jih kot odstopljena sredstva uporabi za namene določene v 61. členu ZZRZI.

4.8. DELNA OPROSTITEV PLAČILA PRISPEVKOV DELODAJALCEV ZA STAREJŠE DELAVCE

Skladno s 156. členom ZPIZ-2 so zavezanci za plačilo prispevkov delodajalcev iz prve alineje prvega odstavka 153. člena ZPIZ-2 oproščeni plačila prispevkov delodajalcev v višini 30 % za delavce v delovnem razmerju. Pogoji za oprostitev plačila prispevkov je, da so ti delavci dopolnili 60 let starosti. Do oprostitve prispevkov v višini 50 % pa so delodajalci upravičeni za zavarovance, ki izpolnjujejo starostni pogoj za pridobitev pravice do predčasne pokojnine po drugem odstavku 29. člena ZPIZ-2.

Določba 156. člena ZPIZ-2 se skladno s prvim odstavkom 430. člena ZPIZ-2 začne uporabljati 1. julija 2013.

4.9. VRAČILO PRISPEVKOV DELODAJALCEV ZA PRVO ZAPOSILITEV

Po določbi 157. člena ZPIZ-2 delodajalci lahko uveljavijo vračilo prispevkov delodajalca v višini 50 % za prvo leto zaposlenosti, za drugo leto pa v višini 30 % za delavce v delovnem razmerju. Dodatni pogoj je, da ti delavci niso dopolnili 26 let starosti, ali da gre za matere, ki skrbijo za otroka do tretjega leta starosti. To velja le za prvo zaposlitev za nedoločen čas in pod pogojem, da ostanejo zaposleni pri istem delodajalcu najmanj dve leti.

Navedena določba se skladno z drugim odstavkom 430. člena ZPIZ-2 začne uporabljati 1. julija 2013. Minister, pristojen za delo skladno s tretjim odstavkom 157. člena ZPIZ-2 natančneje določi način vračila prispevkov.

4.10. OBRAČUN PRISPEVKOV ZA SOCIALNO VARNOST

Ob vsakem izplačilu plače je delodajalec dolžan, skladno s 135. členom ZDR, izdati delavcu pisni obračun plače in nadomestila plače za plačilno obdobje, iz katerega je razviden tudi obračun in plačilo davkov in prispevkov. Predložitev podatkov (podatki o dohodku, obračunu in plačilu akontacije dohodnine ter prispevkov za socialno varnost) delodajalca prejemniku dohodka določa tudi peti odstavek 57. člena in drugi odstavek 353. člena ZDavP-2.

Obvezne prispevke za socialno varnost, določene z zakoni, ki urejajo pokojninsko in invalidsko zavarovanje, zdravstveno varstvo in zdravstveno zavarovanje, starševsko varstvo in družinske prejemke in zaposlovanje (v nadaljnjem besedilu: prispevki za socialno varnost) izračunavajo zavezanci za prispevke v obračunu prispevkov za socialno varnost, če ni s tem zakonom drugače določeno. V obračunu prispevkov za socialno varnost mora zavezanec za prispevke za socialno varnost navesti podatke, ki so resnični, popolni in pravilni glede na posamezen zakon o obdavčenju ter ne smejo spraviti v zmotu organa za pobiranje prispevkov za socialno varnost.

Skladno z drugim odstavkom 352. člena ZDavP-2 zavezanec za prispevke za socialno varnost, ki ni hkrati tudi zavarovanec in je plačnik davka skladno z 58. členom ZDavP-2, izračun prispevkov za socialno varnost opravi v obračunu davčnih odtegljajev. Delodajalec torej prispevke za socialno varnost, za katere je zavezanec delavec, za delavca izračuna, odtegne in plača.

Obveznost predlaganja podatkov davčnemu organu o izplačanih dohodkih ZDavP-2 določa v prvem in četrtem odstavku 57. člena in drugem odstavku 353. člena. Obliko obračuna davčnega odtegljaja podrobneje ureja Pravilnik o vsebini in obliki obračuna davčnih odtegljajev ter o načinu predložitve davčnemu organu – Pravilnik (Uradni list RS, št. 37/08 s spremembami). Pravilnik določa, da izplačevalec dohodka iz delovnega razmerja, preko sistema eDavki predloži Obračun davčnih odtegljajev od dohodkov iz delovnega razmerja – obrazec REK-1 za dohodke, ki se všttevajo v davčno osnovo oziroma se od njih plačujejo prispevki za socialno varnost, najpozneje na dan izplačila dohodka. V obrazcu REK-1 izplačevalec dohodka izračuna davčni odtegljaj in obračuna prispevke za socialno varnost po stopnjah, ki veljajo na dan izplačila dohodka.

Rok za plačilo teh obveznosti je dan izplačila dohodka.